

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้หลักแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อนำมาอธิบายถึงวิวัฒนาการทางแนวคิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการกำหนดองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาถึงวิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ มีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท คือ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล และ แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดของแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสถานีโทรทัศน์ไทย ในด้านการผลิตข่าว นเรนบายในการคัดเลือกตัวผู้ประกาศข่าว ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกบุคคลเพื่อเข้ามาทำหน้าที่ด้านนี้ในทางปฏิบัติจริง จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับรายการข่าวโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 6 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง 4 บางขุนพรหมในอดีต สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 สถานีวิทยุโทรทัศน์

กองทัพบก ช่อง 7 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 และสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 เพื่อให้ทราบถึงหลักการตัดสินใจในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ภาค 19.30 น. และภาค 20.00 น. ตลอดจนนโยบาย และแนวปฏิบัติงานของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ของแต่ละสถานี โดยมีบุคคลที่ให้ข้อมูลหลัก (key informant) ซึ่งนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ของการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1.1 คุณเจ้านง รั้งสิกุล หัวหน้าฝ่ายรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง 4 บางขุนพรหม ในอดีต ซึ่งเป็นผู้ร่วมก่อตั้งและบุกเบิกงานทางด้านโทรทัศน์แห่งแรกในประเทศไทย

1.2 คุณสรรพลีรี วิริยะศิริ หัวหน้าฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 4 บางขุนพรหม ในอดีต

1.3 พลตรี ถาวร ช่วยประสิทธิ์ อดีตหัวหน้าฝ่ายรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

1.4 คุณสมชาย มาลาเจริญ ผู้ประกาศข่าวยุคแรกของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 4 บางขุนพรหม ในอดีต

1.5 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงการข่าวโทรทัศน์

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เอกสารที่ให้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับวิวัฒนาการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการกำหนดองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ มีดังนี้

2.1 ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายการข่าวโทรทัศน์ ในช่วงเวลาเหตุการณ์ในอดีตถึงปัจจุบัน

2.2 เทปบันทึกภาพรายการข่าวโทรทัศน์ ภาค 19.30 น. และ ภาค 20.00 น. ของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 5 สถานี คือ สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 5 7 9 และ 11

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถแบ่งตามประเภทของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลประเภทบุคคล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทบุคคล โดยวิธีการสัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงการข่าวโทรทัศน์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวิวัฒนาการ และความเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบทางบุคลิกลักษณะของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน จากอดีต จนมาถึงปัจจุบัน

1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการกำหนดองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์แต่ละสถานี ตั้งแต่ในอดีต ถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ได้ใช้วิธีการจัดบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในแนวลึก ไว้เป็น
หลักฐานเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อมูลประเภทเอกสาร

เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

2.1 หนังสือพิมพ์และนิตยสารทางการเมือง เก็บรวบรวมจากหนังสือพิมพ์
ไทยรัฐหน้าข่าวบันเทิง หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์อินไซด์ทีวี นิตยสารไทยทรทัศน์
นิตยสารทีวีพูลและนิตยสารมีเดีย

2.2 รายการข่าวทรทัศน์ รายการบันทึกรายการข่าวทรทัศน์
ภาค 19.30 น. และ ข่าวภาค 20.00 น. โดยเริ่มบันทึกเทปทรทัศน์จาก
สถานีทรทัศน์ ช่อง 3 5 7 9 และ 11 เป็นเวลา 1 เดือน โดยเริ่ม
จากวันจันทร์ที่ 3 สิงหาคม ถึงวันอาทิตย์ที่ 30 สิงหาคม พ.ศ.2535 และ
ขอถ่ายสำเนารายการข่าวทรทัศน์จากสถานีทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่
สามารถบันทึกเทปทรทัศน์ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทบุคคลและประเภทเอกสารได้กระทำ
ร่วมกันภายใต้กรอบแนวคิดตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงทางแนวคิด เกี่ยวกับองค์ประกอบทางบุคลิกลักษณะของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ เพื่อให้ทราบถึงหลักการตัดสินใจในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ตลอดจนนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์แต่ละสถานี อีกทั้งเหตุผลและปัจจัยในการเลือกผู้มาทำหน้าที่ประกาศข่าวโทรทัศน์ ภาค 19.30 น. และ ภาค 20.00 น.

1.2 วิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนดองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน จากอดีต จนถึงปัจจุบัน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลประเภท เทปบันทึกภาพรายการข่าวโทรทัศน์ ภาค 19.30 น. และภาค 20.00 น. เพื่อให้เห็นถึงรูปแบบของการนำเสนอข่าว และความแตกต่างของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์แต่ละสถานีในปัจจุบัน นามามาเป็นข้อสนับสนุน ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทบุคคลและเอกสารข้างต้น

การนำเสนอข้อมูล

ผลจากการวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ได้นำเสนอโดยเริ่มจากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางแนวคิด เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และในประเด็นต่อมาเป็นการนำเสนอถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการกำหนดองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการกำหนดบุคลิกลักษณะของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 6 แห่ง ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง 4 บางขุนพรหม ในอดีต สถานีโทรทัศน์ ไทยทีวีสี ช่อง 3 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ ไทยทีวีสี ช่อง 9 อสมท. และสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ในปัจจุบัน